

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	11eg Medi 2014
Aelod Arweiniol / Swyddog:	Aelod Arweiniol dros Addysg / Pennaeth Cefnogi Addysg a Chwsmeriaid.
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Cefnogi Addysg a Chwsmeriaid
Teitl:	Polisi Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu cynigion ar gyfer y polisi diwygiedig ar gyfer Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Yng Ngweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd 17 Mehefin 2014 cymeradwyodd yr Aelodau Etholedig y bwriad o gynnal adolygiad o'r ddarpariaeth cludiant bresennol ac o ymgynghori ynglŷn â pholisi diwygiedig.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod yr Aelodau'n ystyried cynnwys y polisi diwygiedig ac yn gwneud argymhellion ar gyfer ystyriaeth y Cabinet.

4. Manylion am yr adroddiad.

4.1 Cyhoeddodd y Cyngor ymgynghoriad ynglŷn â'r polisi newydd arfaethedig ar 11 Awst 2014. Mae'n rhaid i'r polisi newydd fod wedi ei fabwysiadu erbyn 1 Hydref 2014 er mwyn sicrhau bodloni'r rheoliadau. Mae hyn yn unol â rheoliadau Gwybodaeth am Deithio i Ddysgwyr 1.105 sy'n datgan:

Os yw Awdurdod Lleol yn penderfynu newid neu roi'r gorau i ddarparu cludiant dewisol, mae'n rhaid i'r Awdurdod gyhoeddi polisi newydd cyn 1 Hydref yn y flwyddyn cyn y flwyddyn academiaidd y bydd y newidiadau yn dod i rym.

4.2 Nid oes unrhyw ofynion penodol o ran ymgynghori, fodd bynnag, cafodd y cynigion eu cyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Ddinbych ac ar y cyfryngau cymdeithasol a chafodd copi caled ei ddogfennu'n uniongyrchol i rieni pob plentyn sy'n derbyn Cludiant i'r Ysgol ar hyn o bryd. Mae hyn yn cynnwys disgyblion meithrin newydd ar gyfer Medi 2015 a disgyblion presennol ym mlwyddyn 11 a allai adael yn dilyn y flwyddyn academiaidd gyfredol. Cafodd copïau o ddogfennau'r ymgynghoriad eu dosbarthu hefyd i swyddogion perthnasol ac i'r holl Aelodau Etholedig drwy e-bost.

4.3 Ar ddiwrnod cyhoeddi'r ymgynghoriad, cafodd y canlynol naill ai gopi caled neu ddolen ar e-bost i wefan Cyngor Sir Ddinbych;

- *Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy;*
- *Cyngor Sir y Fflint;*
- *Cyngor Sir Wrecsam*
- *Yr Eglwys yng Nghymru, Esgobaeth Llanelwy ac Awdurdod Esgobaethol Catholig Wrecsam;*
- *Penaethiaid;*
- *Cadeiryddion a Chlercod Llywodraethwyr pob ysgol;*
- *Pob un o Aelodau Cyngor Sir Ddinbych;*
- *Pob un o'r Aelodau Cynulliad a'r Aelodau Seneddol;*
- *Staff Mewnol;*
- *Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned;*
- *Grŵp Strategol Addysg Gymraeg;*
- *Rheolwyr Busnes a Chyllid Ysgolion*

4.4 Dylid nodi nad yw'r Polisi Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol yn bolisi clir a chryno, felly gwnaed gwaith sylweddol ar y polisi newydd i'w gwneud yn ddogfen sy'n addas at y diben. Golyga hyn fod anghysondebau yn y broses gymhwyso bresennol.

4.5 Mae angen i'r Aelodau ystyried:

1. Canlyniadau gorfodi'r polisi newydd er mwyn cael gwared ar yr holl anghysonderau hanesyddol yn y broses gymhwyso
2. Gweithredu manau codi canolog fel y nodir ym mharagraff 4.2 o'r polisi - bydd oddeutu 232 o ddisgyblion uwchradd a 352 o ddisgyblion cynradd yn cael eu heffeithio yn uniongyrchol gan y newid hwn

4.6 Wrth benderfynu ar newidiadau i bolisiau mae rheoliadau Gwybodaeth am Deithio i Ddysgwyr (Cymru) 2009 yn datgan bod rhaid i Awdurdodau Lleol:

- *Asesu anghenion teithio dysgwyr o fewn ardal eu hawdurdod*
- *Darparu cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol i ddysgwyr o oedran pan fo mynychu ysgol gynradd yn orfodol os ydynt yn byw **2 filltir** neu fwy o'u hysgol addas agosaf*
- *Darparu cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol ar gyfer dysgwyr o oedran pan fo mynychu ysgol uwchradd yn orfodol os ydynt yn byw **3 milltir** neu fwy o'u hysgol addas agosaf*
- *Asesu a diwallu anghenion plant 'sy'n derbyn gofal' o fewn ardal yr awdurdod*
- *Hyrwyddo mynediad at Addysg Cyfrwng Gymraeg*
- *Hyrwyddo dulliau cynaliadwy o deithio*

4.7 Mae'r Amserlen yn *Atodiad 1* yn amlinellu'r broses lawn a gynhaliwyd ar gyfer yr adolygiad

4.8 Mae'r siart llif yn *Atodiad 2* yn amlinellu beth fydd y broses newydd ar gyfer cymhwysedd cludiant.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Mae'r polisi yn cefnogi'r flaenoriaeth o "**Wella Addysg**" ac yn sicrhau hefyd fod y ddarpariaeth yn gost-effeithiol ac yn cynnig gwerth am arian.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Bydd y cynnig yn cael effaith uniongyrchol ar y Gwasanaeth Cludiant Teithwyr. Amcangyfrifir y bydd arbediad o tua £303k sydd wedi ei grynhoi yn y tabl isod. Mae manylion llawn y cynigion wedi eu dangos yn Atodiadau 3-5.

			Cost fesul diwrnod £	Arbediad Posibl fesul diwrnod £
Atodiad 3	Cael gwared â thacsis i gludo plant uwchradd o'r cartref i'r man codi	fesul diwrnod	671.50	671.50
		fesul blwyddyn	127,585.00	127,585.00
Atodiad 4	Cael gwared â thacsis i gludo plant uwchradd o'r cartref i'r ysgol	fesul diwrnod	1,298.49	762.99
		fesul blwyddyn	246,713.10	144,968.10
Atodiad 5	Cael gwared â thacsis i gludo plant cynradd o'r cartref i'r ysgol	fesul diwrnod	3,057.94	160.75
		fesul blwyddyn	581,008.60	30,542.50
Cyfanswm y Gost / Arbediad fesul diwrnod			5,027.93	1,595.24
Cyfanswm y Gost / Arbediad fesul blwyddyn (190 diwrnod)			955,306.70	303,095.60

6.2 Sylwer y gall yr arbedion hyn newid yn dibynnu ar ganlyniad yr adolygiad o lwybrau peryglus ac ar unrhyw daliadau a delir i rieni gogyfer â theithio fel dewis arall yn hytrach na darparu cludiant am ddim

7. Beth yw'r prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

7.1 Mae'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a wnaed mewn perthynas â'r polisi newydd yn dangos nad oes unrhyw grŵp dan unrhyw anfantais anghymesur o ganlyniad i'r newidiadau hyn. Gellir gweld yr asesiad llawn o effaith ar gydraddoldeb yn *Atodiad 6*.

8. Pa ymgynghori a wnaed gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

8.1 Cynhaliwyd ymgynghoriad llawn gyda phob un o'r budd-ddeiliaid y manylir yn eu cylch yn Adran 4 uchod a chyflwynir canfyddiadau'r cyfnod hwn o ymgynghori ffurfiol ger bron y Cabinet ar 30 Medi 2014.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Fel y dengys Atodiad 1, cytunodd yr Aelodau Etholedig i adolygu'r Polisi Cludiant yn y Gweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd i Aelodau a gynhaliwyd ym mis Mehefin eleni. Eglurwyd, gan fod y gwasanaeth yn gorwario ar hyn o bryd, mai bwriad yr adolygiad fyddai canfod arbedion er mwyn dod â'r gwasanaeth i sefyllfa o fod yn adennill costau. O'r herwydd, bydd yr arbedion posibl a nodwyd yn Adran 6.1 yn cael eu cadw o fewn y gwasanaeth er mwyn unioni'r diffyg parhaus yn y gyllideb. Bydd y sefyllfa'n cael ei monitro'n ofalus a bydd unrhyw arbedion y tu hwnt i'r hyn y mae ei angen i'r gwasanaeth adennill costau yn cael eu dynodi fel arbedion corfforaethol wrth bennu cyllidebau yn y dyfodol

10. Beth yw'r risgiau, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Mae posibilrwydd cryf y gallai'r cynnig arwain at gyhoeddusrwydd anffafriol i'r Cyngor ac at sylwadau cyhoeddus gwrthwynebus. Er mwyn lleihau'r risg hon, bydd y Cyngor yn ceisio sicrhau cyfathrebu clir gyda'r holl fudd-ddeiliaid.

10.2 O wneud dim byd, bydd cynnydd yng nghostau Cludiant Ysgol heb fod unrhyw fecanwaith i leihau'r gorwario sydd eisoes yn digwydd o ran y gyllideb hon. Os nad ydym yn mabwysiadu'r polisi diwygiedig yna bydd y gorwariant yn sicr o gynyddu.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Deddf Safonau a Sefydliadau Ysgolion (Cymru) 2013
Deddf Addysg 2002
Gwybodaeth am Deithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2009
Mae Erthygl 6.3.3(a) yn manylu ar bwerau Archwilio o ran datblygu polisiau tra mae Erthygl 6.3.4(b) yn nodi pwerau Archwilio yng nghysylltiad perfformiad o ran amcanion polisi.

Swyddog Cyswllt:

Pennaeth Cefnogi Addysg a Chwsmeriaid

Ffôn: 01824 706226